

Pikkupoijun kriisisuunnitelma

Muista hätänumero

112

Kriisiryhmän jäsenet

Varhaiskasvatusjohtaja p. 044 700 4274
varavarhaiskasvatusjohtaja p. 044 3873012
(rehtori-sivistystoimenjohtaja tarvittaessa)

Kriisityöryhmän tehtävät:

- · kokoontuu kriisitilanteissa mahdollisimman nopeasti
- · miettii jatkotoimenpiteitä
- · harkitsee asiantuntija-avun tarvetta
- · ylläpitää kouluttautumista kriisityöhön

Mikä on kriisitilanne ? Miten sen voi tunnistaa ?

Kriisitilanne:

- voi kehittyä hiljakseen(mielenterveyden ongelmat,sos.emotionaaliset ongelmat)
- syntyy äkillisesti (yksilötasolla sairauden puhkeaminen,onnettomuudet tai kuolemantapaukset,tai ryhmätasolla koko päiväkotia koskettavat tapahtumat,suuronnettomuudet tai kansainväliset kriisitilanteet)
- voi koskettaa yksilöä(lapsi tai henkilökunta),perhettä,päiväkotia,ympäröivää yhteisöä tai koko kansaa,tai joitakin niistä yhdessä
- kriisi on uskallettava kohdata mahdollisimman nopeasti,eikä kriisi ole koskaan heti ohi
- kriisin jälkivaikutukset ulottuvat vuosien päähän
- kohtele kriisin kohdannutta kunnioittavasti,yksityisyys huomoiden
- Älä jätä ketään yksin !

Kriisitilanteen sattuessa ota huomioon:

1. ketä tapaus koskee

-lasta/henkilökuntaa

2. Mitä on tapahtunut ?

-minkälainen tapaus on kysymyksessä ?

3.Miten kaikki tapahtui ?

-päiväkodissa vai sen lähellä-kotona ?

- onko tapaus suuronnettomuus vai tietoinen teko (murha tms.)

4. Mitä tapahtumasta tiedetään ?

-mitä tietoja henkilökunnalle ja lapsille on kerrottu tai mitä he muuten tietävät asiasta ?

Mitä teemme ?

Päiväkodin toiminnasta vastaa varhaiskasvatus/vara johtaja kriiseissäkin

Varhaiskasvatusjohtajan tehtävät:

- kutsuu koolle varhaiskasvatuksen kriisiryhmän, joka harkitsee ulkopuolisen avun tarvetta
- informoi tapahtuneesta asianosaisille,henkilökunnalle ja huoltajille
- huolehtii ulkoisesta tiedottamisesta yhteistyössä rehtori-sivistystoimenjohtajan sekä pelastusviranomaisten kanssa

Kriisiryhmän jäsenet ja päiväkodin työntekijät toimivat apuna tilannetta hoidettaessa.

Kriisiryhmä ja päiväkodin henkilökunta sopivat yhdessä menettelytavoista:

-asian kertominen lapsille (kuka ja miten)

-ulkopuolisen avun käyttö (mahdollisimman varhain)

-muistotilaisuudet,tervehdykset,käynnit

ERITYISTILANTEITA VARTEN PUHELINNUMEROT

YLEINEN HÄTÄNUMERO 112

MYRKYTYSKESKUS 0800 147 111

VARHA Taivassalo ajanvaraus 028 451 2401

LASTA KOSKEVAT ASIAT

Lasta koskeva onnettomuus/sairauskohtaus

	vastuhenkilö
<p>ENSIN</p> <ul style="list-style-type: none"> · tee tilannearvio · jos tarve soita 112 · anna hätäensiapu · pyydä apua muulta henkilökunnalta · estä muiden lasten tulo <p>onnettomuuspaikalle</p> <ul style="list-style-type: none"> · YHTEYS HUOLTAJIIN <p>MAHDOLLISIMMAN PIAN !(Daisy)</p> <ul style="list-style-type: none"> · Selvitä mitä tapahtui,kuka näki tapahtuneen ja muut mahdolliset osalliset · huom! Onnettomuus on voinut tapahtua päiväkodin ulkopuolellakin	paikalla ollut työntekijä

SEURAAVAKSI

- kerro/soita asiasta
varhaiskasvatuksenjohtajalle (Varajohtaja)
- sovi tiedottamisen menettelytavoista
kriisiryhmän kanssa
- Lasten kanssa keskustellaan asiasta
mahdollisimman pian:
-kerrotaan tapahtuneesta selkeästi ja konkreettisesti
-anna lasten puhua tunteistaan ja ajatuksistaan
vapaasti
-selvitä tosiasiat –hälvennä huhut
- Laadi kirjallinen selvitys tapahtumasta
laatukäsikirjassa olevaan lapsen tapaturma-
läheltäpiti -kaavakkeeseen

em vastuuhenkilö

JÄLKITYÖ

- jälkikeskustelu henkilökunnan ja lasten
kanssa 1-3 vuorokauden sisällä, jos tarve
vaatii- varsinkin äkillisissä tapauksissa
- mieti ulkopuolisen avun käyttö
kriisiryhmän kanssa
- tee tapaturmailmoitus vakuutusyhtiölle
- seuraa lasten ja henkilökunnan reaktioita

varhaiskasvatusjohtaja

Lapsen läheisen kuolema

	vastuhenkilö
huoltajien kanssa sovitaan, miten asia otetaan tai ei oteta esille	varhaiskasvatuksenjohtaja
asia käsitellään huoltajan kanssa sovituissa rajoissa lapsiryhmässä ko.lapsen poissaollessa	ryhmän varhaiskasvatuksenopettaja
sovitaan ,miten läheisensä menettänyt lapsi otetaan vastaan ja miten häneen tulee suhtautua-sovitaan seremonioista (muistaminen) -muista kunnioittaa huoltajien toivetta asiasta !	ryhmän varhaiskasvatuksenopettaja, yhteistyössä muitten vo:ttien ja vk.joht. kanssa
Anna tilaa ja aikaa lasten keskustelulle asiasta !	ryhmän varhaiskasvatuksenopettaja
Seurataan lasten reaktioita ,päätetään ulkopuolisen avun tarpeesta	koko henkilökunta

Lapsen kuolema

<u><i>päiväkodissa tapahtunut</i></u>	vastuuhenkilö
SOITA 112	paikalla oleva henkilökunnan jäsen
ilmoita varhaisk.johtajalle	paikalla oleva henkilökunnan jäsen
yhteys poliisiin,pappiin tai lääkäriin joiden tehtävänä on kuolinviestin vieminen kotiin	vk.joht.
Tiedotus muille henkilökunnan jäsenille	vk.joht.
Yhteys kuolleen lapsen huoltajiin	vk.joht
<u><i>jos tapahtunut varhaiskasvatusajan ulkopuolella</i></u>	vastuuhenkilö
Tieto varhaiskasvatuksenjohtajalle ja /tai muille kriisiryhmän jäsenille	Asiasta kuullut

Tieto varmistetaan	varhaiskasvatusjohtaja
Perheen kanssa sovitaan ,mitä asiasta kerrotaan päiväkodissa	varhaiskasvatusjohtaja
Menettelytavoista sovitaan tarkkaan henkilökunnan kanssa ,ennen asian kertomista lapsille	varhaiskasvatusjohtaja yhdessä muu henkilökunta
Lapsille kerrotaan tapahtuneesta selkeästi ja konkreettisesti -lasten annetaan puhua tunteistaan ja ajatuksistaan vapaasti -sevitä tosiasiat - hälvennä huhut	ryhmän vk. opettaja
Suruliputus vasta ,kun kaikille on kerrottu	vk.joht.
Daisy viesti koteihin tapahtuneesta -muista kunnioittaa huoltajien toivomusta viestin sisällöstä	vk.joht.
Kotiin lähetetään muistokukat/-adressi	vk.joht.

<p>Muistotilaisuus</p> <p>(harkitaan ,järjestetäänkö)</p> <p>-parin päivän kuluessa tapahtuneesta</p> <p>-vanhemmille tarjotaan mahdollisuus osallistua tilaisuuteen</p> <p>-apua tilaisuuteen voi pyytää seurakunnalta,mutta lapsen ja perheen katsomus on huomioitava ja sitä on kunnoitettava tilaisuutta järjestettäessä</p>	<p>kriisiryhmä</p>
---	---------------------------

	vastuuhenkilö
<p>Tarvittaessa vanhempienilta asiasta</p> <p>-vanhemmat voivat tarvita tukea lastensa auttamiseen</p>	<p>kriisiryhmä</p>
<p>Kriisiapua henkilökunnalle ,lapsille ja huoltajille</p> <p>-pyydetään keskusteluapua ammattiauttajilta</p>	<p>kriisiryhmä</p>
<p>Hautajaisiin osallistumisesta sovitan lapsen huoltajien kanssa</p>	<p>vk.joht.</p>

HENKILÖKUNTAA KOSKEVAT ASIAT

Henkilökuntaan kuuluvalla sattunut onnettomuus

	vastuuhenkilö
Tee tilannearvio	1. paikalla oleva työntekijä
Soita 112 tarvittaessa -anna hätäensiapu -pyydä apua muilta paikalla olijoilta	1. paikalla oleva työntekijä
estä lasten tulo onnettomuuspaikalle	avuksi tullut työntekijä
Ilmoita kotiin lähiomaiselle	1. paikalla ollut työntekijä tai hänen pyynnöstään toinen paikalla olevista
Ilmoita asiasta varhaiskasvatusjohtajalle	1.paikalla ollut työntekijä tai hänen pyynnöstään toinen paikalla olevista
sovitaan ,miten tapauksesta tiedotetaan muulle henkilökunnalle,lapsille ja huoltajille	kriisiryhmä
Lapsille kerrotaan asiasta selkeästi ja konkreettisesti	ryhmän VO
jälkikeskustelu henkilökunnan ja lasten kanssa 1-3 vuorokauden sisällä	kriisiryhmä

Tapaturma ilmoituksen täyttäminen	uhri itse yhdessä vk.joht. kanssa
--	--

Henkilökuntaan kuuluvan läheisen ihmisen onnettomuus/kuolema

	vastuhenkilö
varhaiskasvatusjohtajalle tiedottaminen	asiasta kuullut
tiedon varmistaminen	vk.joht.
yhteydenottaminen asianosaiseen	vk.joht.
asianos. työntekijän kanssa sovitaan ,miten asia käsitellään päiväkodissa -vai saako siitä mainita ollenkaan	vk.joht.
työntekijä saatetaan tarvittaessa kotiin tai tapahtumapaikalle/sairaalaan	vk.joht.
ko. ryhmän lapsista huolehditaan	muut saman ryhmän työntekijät, muun henkilökunnan avustuksella

<p>työntekijän vointia seurataan ja ohjataan tarvittaessa ammattiauttajalle -annetaan aikaa ja rauhaa surevalle tapahtuman käsittelyyn</p>	<p>vk.joht ja kriisiryhmä</p>
---	--------------------------------------

Henkilökuntaan kuuluvan kuolema

	vastuuhenkilö
tiedotus varhaiskasvatuksenjohtajalle tai muille kriisiryhmän jäsenille	asiasta kuullut
Tieto varmistettava !	vk.joht.
Yhteys kuolleen omaisiin ja sovitaan, miten asiasta kerrotaan muulle henkilökunnalle, lapsille ja huoltajille	vk.joht.
Omaisten toiveiden mukaisesti mietitään ,miten asiasta ilmoitetaan lapsille ja huoltajille	kriisiryhmä yhdessä henkilökunnan kanssa

<p>lapsille kerrotaan kuolemasta: -selkeästi ja konkreettisesti -annetaan lapsille mahdollisuus puhua tunteistaan ja ajatuksistaan vapaasti</p>	<p>lapsiryhmän vo</p>
<p>Huoltajille tiedotetaan Daisy viestillä tapahtuneesta omaisten toiveitten mukaisesti</p>	<p>vk.joht.</p>
<p>Lippu puolitankoon,kun kaikille on kerrottu</p>	<p>vk.joht.</p>
<p>Henkilökunnalle järjestetään keskustelutilaisuus 1-3 päivän kuluessa tapahtuneesta,jossa tarvittaessa ammattiapua</p>	<p>kriisiryhmä</p>
<p>tarvittaessa järjestetään vanhempienilta,johon voidaan järjestää ammattiauttajien tapaamismahdollisuus</p>	<p>kriisiryhmä</p>
<p><u>Muistotilaisuus</u></p>	

<p>Päiväkodissa järjestetään muistotilaisuus parin päivän kuluessa (kuolleen kuva, muistokynttilä, surumusiikki) -omaisille tarjotaan mahdollisuus osallistua tilaisuuteen - apua tilaisuuden pitämiseen voi pyytää Taivassalon seurakunnasta -kuolleen ja hänen omaisten aatteellinen vakaumus on huomioitava ja sitä on kunnioitettava tilaisuutta järjestettäessä</p>	<p>kriisiryhmä ja muu henkilöstö</p>
<p>Hautajaiset</p>	
<p>omaisten kanssa sovitaan hautajaisiin osallistumisesta</p>	<p>vk.joht.</p>
<p>mikäli hautajaisiin osallistutaan ,viedään haudalle kukkalaite Muista omaisten tahto! Hiljaisuudessa toimitettuja hautajaisia ei erikseen huomioida, ellei omaisten tahdosta muuta johdu</p>	<p>vk.joht ja varajoht.</p>
<p>SURUTYÖ lasten ja työtovereitten reaktioita seurataan harkitaan mahdollisen ammattiavun tarvetta seurataan myös kriisiryhmään kuuluvien reaktioita ja tunteita, tarvittaessa ammattiapua</p>	<p>kriisiryhmä muun henkilökunnan avustuksella</p>

Päiväkodin ulkopuoliset kriisitilanteet

Monet päiväkodin ulkopuoliset kriisitilanteet tuntuvat myös päiväkodin toiminnassa. Ne voivat vaihdella päiväkodin läheisyydessä tapahtuneesta onnettomuudesta paikkakuntaa tai koko maata koskevaan suruun. Monet kansainväliset katastrofit ja muut kriisitilanteet tuntuvat päiväkodissa asti.

Mitä läheisemmästä tapahtumasta on kyse, sitä nopeammin päiväkodin on reagoitava tapahtuneeseen.

KRIISIRYHMÄN tehtävänä seurata tapahtumia ja tarpeen vaatiessa ottaa ne esille henkilökunnan kanssa.

Viranomaiset voivat pyytää päiväkotia tiedottamaan asiasta-usein tällöin päiväkotia saa valmista tiedotusmateriaalia.

Yhteisesti sovitaan, kuinka asia otetaan esille lasten kanssa

-asiasta voidaan keskustella ryhmässä **vo:n** johdolla

-asiasta tiedotetaan Daisy viestillä koteihin

-voidaan järjestää vanhempien iltoja /henkilökunta, lapset ja huoltajat voivat kokoontua yhteiseen tilaisuuteen

Jos tapahtumalla on voimakkaita vaikutuksia henkilökunnan tai lasten reaktioihin **kriisiryhmä**

hankkii ulkopuolista apua

Esimerkkejä:

-lähistöllä sattunut liikenneonnettomuus tai tulipalo

-paikkakunnalla sattunut tuhoisa onnettomuus

-suuronnettomuus, joka satuttaa koko maata

-sotatila tai muun poikkeustilan julistaminen

-maamme läheisyydessä sattunut suuronnettomuus tai luonnon katastrofi, saasteonnettomuus

-jonkun kuuluisuuden tai valtiopäämiehen salamurha tai kuolema

-maamme läheisyydessä syttynyt sotatila

Kriisin kulku

Shokkivaihe	Reaktiovaihe	Käsittelyvaihe
-kestää minuutista viikkoon -voimakkaita reaktioita tai lamaannus (voi vaikuttaa tunteettomalta/poissaolevalta) -muistot hallitsevat ihmistä	kestää 1-6 viikkoa, joskus vasta pitkän ajan kuluttua -asia "rekisteröidään"	-kestää kauan -uuden kriisin tullessa palataan tähän tapahtumaan

toimenpiteet -ymmärtäminen -rauhottaminen	-keskustele rehellisesti -keskustele tästä ja aikaisemmista kokemuksista, ”vähältä piti”-tilanteista -keskustele ”mitä nyt” ja ”miten tästä eteenpäin”	
--	--	--

Reagoiminen kriisissä

tavallisimmat reaktiot	muita mahdollisia reaktioita
tuska	aggressiivinen käyttäytyminen
voimakkaita muistoja	välttää kontaktia muihin
unihäiriöt	fantasioita
surua, kaipuuta, ikävää	persoonallisuuden muutoksia
viha	pessimismiä tulevaisuutta kohtaan
käyttäytymistä, jolla pyritään saamaan itselleen huomiota lähimmäisen, toisten lasten tai työntekijöitten taholta	syyntä ja tarkoituksen vakavaa mietiskelyä
syyllisyyttä, itsesyytöksiä, häpeää	voi vaikuttaa kehitykseen ja kypsymiseen
ruumiillisia kipuja ja pahan olon tunnetta	
tavallisten toimien/rutiinien jatkaminen kuin ”mitään ei olisi tapahtunut”	

Reagointi voi tapahtua vielä vuosia kriisin jälkeen !